

Urzędnik Urzędowy

miasta Bydgoszczy

wychodzi raz w tygodniu co piątek jako bezpłatny dodatek do „Dziennika Bydgoskiego”

Redakcja: Magistrat m. Bydgoszczy, Ratusz, p. p. kół 15. Czynna codziennie od 8—3 wiecz.
Administracja: Administracja Dziennika Bydgoskiego, ulica Poznańska nr. 21

OGŁOSZENIA:

Wiersz szerokości 66 mm. 10 groszy. Przy powtórzającym się ogłoszeniu udzielamy rabatu.

Prenumerata: Miesięcznie mk. 60 groszy.

Cena egzemplarza 20 groszy.

Nr 36—37.

Bydgoszcz, sobota, dnia 27 września 1924 r.

Rok XXXXI.

Treść numeru:

- Nr. 412. Statut o poborze na rzecz miasta Bydgoszczy podatku od plakatów i szyldów oraz podatku od anonsów.
- Nr. 413. Statut o samoistnym podatku komunalnym od posiadania przedmiotów zbytku.
- Nr. 414. Wezwanie Kierownictwa Rejonu Intendentury Bydgoszcz do składania ofert na dostawę mięsa dla garnizonu bydgoskiego.
- Nr. 415. Kontrola wodomierzy.

- Nr. 416. Komunikat Pana Wojewody z dnia 11. IX. 1924 r. dot. mianowania p. Rady Raczkowskiego członkiem Komisji Przewłaszczeniowej.
- Nr. 417. Uchwała Magistratu z dn. 10. IX. 24 r.
- Nr. 418. Przybliżane psy.
- Nr. 419. Komunikat Urzędu Stanu Cywilnego.
- Nr. 420. Samorząd.
- Nr. 421. Kronika.
- Nr. 422. Wyciąg ze statystyki ruchu ludności cywilnej miasta Bydg. od 1. I. 1920 r.

412. Statut o poborze na rzecz miasta Bydgoszczy podatku od plakatów i szyldów oraz podatku od anonsów.

Na podstawie art. 17 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. nr. 94 poz. 747) i uchwały Rady Miejskiej z dnia 10 kwietnia 24 r. wprowadza się na obszarze miasta Bydgoszczy podatek od plakatów i szyldów oraz podatek od anonsów według następujących zasad:

§ 1.

Podatkowi na rzecz miasta Bydgoszczy podlegają:

1. Wszelkie umieszczane, rozlepiane, roznoszone, rozwożone, wywieszane, wy-

świetlane lub w inny sposób rozpo-
wszechniane w obrębie gminy napisy,
ogłoszenia, znaki i plakaty firmowe za-
kładów i przedsiębiorstw przemysłowych
oraz handlowych, instytucyj, mających
charakter zarobkowy, wszelkich osobi-
stych zajęć zarobkowych (lekarzy, adwo-
katów, inżynierów i t. d.), pracowni
rękodzielniczych i rzemieślniczych (po-
datek od plakatów).

2. Szyldy, godła firmowe (sztuczny
but, zawieszony przed magazynem o-
buwia, okulary lub lornetka przed ma-
gazynem optycznym, cygaro lub papie-
ros przed magazynem tabacznym i inne),
wszelkie szafki reklamowe z wystawio-
nemi przedmiotami (obuwie, futra, wy-
roby metalowe, tkaniny itd), latarnie
i lampy, o ile znajdujące się na nich

napisy są treści reklamowej (podatek od szyldów).

3. Wszelkie ogłoszenia drukowane, powielane mechanicznie lub w sposób podobny (podatek od anonsów).

§ 2.

Od podatku są zwolnione:

Ogłoszenia zamieszczone w czasopiśmie, wychodzących co miesiąc lub częściej, aniżeli w miesięcznych odstępach czasu, ogłoszenia urzędowe, ogłoszenia wyborcze do reprezentacji publicznych, ogłoszenia o odczytach i zgromadzeniach publicznych, oraz ogłoszenia osób poszukujących pracy, jak również wszelkie ogłoszenia, znaki i napisy przedstawicieli państw obcych.

Pozatem w każdym poszczególnym wypadku, zasługującym na uwzględnienie, zarządowi gminy przysługuje prawo stosowania ulg podatkowych wzgl. zwolnień od podatku.

§ 3.

Podatek wynosi:

1. Od wszelkich znaków, szyldów, napisów, ogłoszeń i plakatów firmowych, wywieszanych w miejscach widocznych, w celach reklamowych, obrazkowych lub pisanych na blasze, płótnie, tekturze, drzewie, szkle, marmurze itd, zależnie od zajmowanych przez nie powierzchni, a mianowicie:

a) do 1 m ² powierzchni	20 zł
b) „ 2 „ „	30 zł
c) „ 3 „ „	35 zł
d) „ 4 „ „	45 zł
e) „ 5 „ „	55 zł
f) ponad 5 „ „	za każdy m ² 10 zł

Stawki powyższe mają zastosowanie w całości (100 procent) na głównych ulicach, jak:

Gdańskiej do Sw. Jańskiej, Długiej całej, Stary Rynek, Pl. Piastowski, Wełnianym Rynku, Zbożowym Rynku, pl. Teatralnym, ul. Mostowej, Dworcowej, Jagiellońskiej, Niedźwiedzkiej, Kościelnej, Sw. Trójcy, Podwalu, Grunwaldzkiej do Jasnej, Grodzkiej, Pomeraniańskiej do Sw. Jańskiej, Śniadeckich, Nowym Rynek.

Na wszystkich innych ulicach miasta oraz na Grunwaldzkiej od Jasnej, Nakielskiej na Wilczaku, Orlej — Szwederowo, Ks. Skorupki, Szubińskiej, Promenadzie, Jana Kazimierza, Farnej, Poznańskiej, Pl. Poznańskim, Szpitalnej, Jezuickiej, Batorego, Hermana Frankiego podatek wynosi 75 proc. powyższych stawek.

Pozostałe ulice na przedmieściach płać 50 proc. stawek normalnych.

Za napisy na szybach okien, drzwiach, markizach, roletach oraz za napisy z liter plastycznych, bezpośrednio przytwierdzonych do ściany domu podatek może być pobierany o 50 proc. niższy; za napisy, znaki i plakaty umieszczane, urządzone na dachach lub szczytach domów, wzgl. w poprzek ulic, podatek może być pobierany o 100 procent wyższy, aniżeli od tych obiektów podatkowych, znajdujących się na parterze i I piętrze.

2. Od szafek, latarni, lamp i wypukłych godeł reklamowych w wysokości 10 złotych.

3. Od ogłoszeń, zamieszczonych w czasopiśmie 10 proc. opłaty za ogłoszenie.

4. Od plakatów i anonsów (afisze drukowane) 20 proc. opłaty za wydrukowanie i ogłoszenie.

5. Od reklam, wyświetlanych na płótnie, w teatrach, teatrykach, kinematografach itp. oraz na ulicach 25 proc. opłaty za reklamę każdorazową.

§ 4.

Podatek obciąża osobę fizyczną lub prawną, której przedmiot podatku dotyczy.

§ 5.

Właściciele przedsiębiorstw reklamowych oraz administracje czasopism obowiązani są inkasować podatek na rzecz miasta Bydgoszczy przy poborze należności za ogłoszenia względnie za wykonanie reklamy. Za inkasowanie podatku przedsiębiorstwo otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 5 proc. sumy podatkowej. Zainkasowane kwoty po-

datkowe należy wnosić do kasy Miejskiego Urzędu podatkowego 1. i 16. każdego miesiąca.

We wszystkich innych wypadkach podatek należy wpłacać bezpośrednio do Kasy Miejskiego Urzędu Podatkowego.

Sprzeciw przeciw opodatkowaniu należy wnieść w ciągu 4 tygodni, licząc od dnia następnego po doręczeniu nakazu płatniczego lub po zawiadomieniu o wymiarze podatku. Przeciw rozstrzygnięciu sprzeciwu można wnieść w ciągu 14 dni skargę do Województwa Sądu Administracyjnego. Wniesienie sprzeciwu lub skargi nie wstrzymuje obowiązku terminowego uiszczenia podatku.

§ 7.

Niewypłacenie podatku we właściwym terminie pociąga za sobą ściągnięcie go w drodze przymusowej z doliczeniem kosztów egzekucyjnych według art. 6 ustawy z dnia 9 marca 1923 r. o karach za zwłokę oraz o kosztach egzekucyjnych (Dz. U. R. P. nr. 31. poz. 189) i odsetek za zwłokę w wysokości 2% miesięcznie.

§ 8.

Wykroczenia przeciwko przepisom o wymiarze i poborze podatku podlegają karze do wysokości 345,9 złotych, o ile wykroczenie nie jest karalne według art. 62-66 ustawy z dnia 11. VIII. 1923. (Dz. U. nr. 94. poz. 747.)

§ 9.

Statut niniejszy wchodzi w życie po zatwierdzeniu przez władze nadzorcze i z dniem ogłoszenia w Oředowniku Urzędowym miasta Bydgoszczy.

Bydgoszcz, dnia 23. kwietnia 1924.

Magistrat

(—) Sliwiński.

(—) Wache.

Statut niniejszy uzupełniony w myśl reskryptu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, zatwierdzony został przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu dnia 11. września 1924 r. nr. S. M.

4574/24. na zasadzie art. 1, 17, 36 i 37 ustawy z dnia 11. VIII. 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych, (Dz. Ust. nr. 94. poz. 747.)

Podając powyższy statut do publicznej wiadomości, na podstawie art. 47 ustawy z dnia 11. VIII. 1923 r. wzywa się wszystkich posiadaczy szyldów, godła, znaków firmowych itp., wymienionych w § 1 statutu, do zgłoszenia tychże w przeciągu dni 14 do opodatkowania w Miejskim Urzędzie Podatkowym, podając dokładnie rodzaj i wielkość znaków firmowych i napisów oraz miejsce ich wywieszenia. Wszelkie zmiany należy w przyszłości zgłaszać Miejskiemu Urzędowi Podatkowemu najpóźniej do dni 14 po zaszłej zmianie.

Bydgoszcz, dnia 24 września 1924 r.
Magistrat. — Urząd Podatkowy.

Nr. 413.

Statut

o samoistnym podatku komunalnym od posiadania przedmiotów zbytku.

Na podstawie art. 20 ust. 1 i art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. Nr. 94. poz. 747) i uchwały Rady Miejskiej z dnia 3 lipca 1924 r. wprowadza się na rzecz miasta Bydgoszczy podatek od posiadania przedmiotów zbytku.

§ 1.

Przedmiot opodatkowania stanowią: samochody osobowe i motocykle, rowery, stanowiące przedmiot zbytku, karety, powozy, wolanty itp. ekwipaże resorowe, broń myśliwska i konie wierzchowe, służące do osobistego użytku i wygody osobistej.

§ 2.

Do uiszczenia podatku obowiązani są posiadacze przedmiotów wymienionych w § 1.

§ 3.

Od podatku są wolne przedmioty zbytku, wymienione w § 1, które znajdują się w posiadaniu władz państwo-

wych lub samorządowych, przedstawicieli państw obcych, oraz osób przejezdnych, przebywających w obrębie miasta Bydgoszczy nie dłużej niż 4 tygodnie.

§ 4.

Podatek wynosi rocznie:

- 1) od samochodów osobowych o sile:
  - a) do 10 koni . . . . . 120 zł
  - b) ponad 10—16 koni . . . . . 160 zł
  - c) ponad 16 koni . . . . . 330 zł
- 2) od motocyklu o sile:
  - a) do 1 konia . . . . . 10 zł
  - b) ponad 1 konia . . . . . 20 zł
- 3) od roweru . . . . . 10 zł
- 4) od karety . . . . . 60 zł
- 5) od powozu:
  - a) 2-konnego . . . . . 50 zł
  - b) 1-konnego . . . . . 40 zł
- 6) od wolantu 2-konnego . . . . . 30 zł
1-konnego . . . . . 20 zł
- 7) od innych ekwipażów resorowych 20 zł
- 8) od dubeltówki i sztucera . . . . . 25 zł.
- 9) od każd. konia wierzchowego 40 zł.

§ 5.

Podatek płatny jest jednorazowo za cały rok.

§ 6.

Wymiar podatku uskutecznia Magistrat na podstawie danych o liczbie przedmiotów podlegających opodatkowaniu, które posiadacze tych przedmiotów obowiązani są zakomunikować Magistratowi w sposób wskazany w przepisach wykonawczych do niniejszego statutu.

§ 7.

Celem kontroli podatku może Magistrat żądać od właścicieli nieruchomości przedłożenia wykazu osób, posiadających przedmioty podlegające opodatkowaniu.

§ 8.

Magistratowi przysługuje prawo w wyjątkowych wypadkach czynienia ulg względnie zupełnego zwolnienia przedmiotów od opodatkowania.

§ 9.

Zawiadomienie o wymiarze podatku następuje przez wyłożenie w lokalu Magistratu listy płatników z wskaza-

niem liczby przedmiotów opodatkowania i przypadających kwot podatkowych oraz przez publiczne obwieszczenie o wyłożeniu z oznaczeniem w nim terminu płatności podatku i środków prawnych.

§ 10.

Przeciw orzeczeniu Magistratu, wydanem na podstawie niniejszego statutu przysługują podatnikom środki prawne ustalone w §§ 69 i następnych ustawy o daninach komunalnych z dnia 14 lipca 1893 r.

§ 11.

Niewpłacenie podatku we właściwym terminie pociąga za sobą ściągnięcie go w drodze przymusowej z doliczeniem kosztów egzekucyjnych według art. 6 ustawy z dnia 9 marca 1923 r. o karach za zwłokę oraz o kosztach egzekucyjnych (Dz. Ust. R. P. nr. 31 poz. 189.) i odsetek za zwłokę w wysokości 2% miesięcznie.

§ 12.

Wykroczenia przeciwko przepisom o wymiarze i poborze podatku podlegają karze do wysokości 345,9 złotych, o ile wykroczenie nie jest karalne według art. 62-66 ustawy z dnia 11. VIII. 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 94. poz. 747.)

§ 13.

Statut niniejszy wchodzi w życie po zatwierdzeniu przez władze nadzorczą z dniem ogłoszenia w Orędowniku Urzędowym miasta Bydgoszczy.

Z chwilą tą traci moc obowiązującą statut o poborze na rzecz miasta Bydgoszczy podatku od samochodów i ekwipaży z dnia 13 grudnia 1923 r.

Bydgoszcz, dnia 3 lipca 1924 r.

Magistrat.

(—) Dr. Sliwiński. (—) Wache.

Statut niniejszy uzgodniony w myśl wskazówek Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu dnia 11 września 1924 r. S. M. 4570/24. na mocy art. 20 i 21 ustawy z dnia 11. VIII. 1923 r. o

tyczasowem uregulowaniu finansów kónunalnych (Dz. Ust. nr. 94. poz. 747.)

Podając powyższe do wiadomości na podstawie art. 47 ustawy z dnia 11. VIII. 23 r. zwraca się uwagę, że wszelkie, wymienione w § 1 statutu przedmioty, dotychczas nie zgłoszone, mają być najpóźniej do dnia 14 w Miejskim Urzędzie Podatkowym zgłoszone do opodatkowania, w przyszłości zaś najpóźniej do dnia 14 po nabyciu przedmiotu.

Bydgoszcz, dnia 24 września 1924 r.
Magistrat — Urząd Podatkowy.

Nr. 414.

Wezwanie do składania ofert.

Kierownictwo Rejonu Intendentury Bydgoszcz zamierza oddać w drodze nieograniczonego publicznego przetargu dostawę arendacyjną mięsa wołowego, wieprzowego, cielęcego i baraniego dla garnizonu Bydgoszcz na czas od 1-go listopada 1924 do 31-go stycznia 1925 na warunkach określonych w zestawieniu warunków ogólnych i specjalnych przy dostawach arendacyjnych mięsa oraz przepisach M. S. W. o dostawach wojskowych (0—1022.)

W razie negatywnego wyniku przetargu ofertowego, odbędzie się przetarg ustny, którego termin poda do wiadomości oferentom przewodniczący G.K.M.

Do oferty muszą być dołączone:

- a) Dowód złożenia wadium w Kasie Skarbowej lub Kom. Gosp. w wysokości 3% wartości zaferowanej dostawy.
- b) Świadcstwo fachowego uzdolnienia i solidności kupieckiej.
- c) Zaświadczenie zasobności finansowej.
- d) Uwierzytelniający odpis rejestru handlowego.
- e) Świadcstwo przemysłowe.
- f) Urzędowy wzór oferty, którego użycie jest obowiązujące.

Reflektanci na dostawę winni wnieść przepisowe oferty opieczętowane z na-

pisem „Oferta na dostawę mięsa dla GEN.“ do dnia 14 października godz. 10 do Kier. Rej. Gosp. w Bydgoszczy, ul. Jagiellońska 77, poczem nastąpi rozprawa i komisyjne otwarcie ofert.

W ofertach należy podać ceny stałe na cały okres za 1 kg. w złotych i w groszach i musi być zaznaczone, że wyżej wymienione warunki są oferentowi znane i uznaje takowe jako część składową swej oferty.

Oferty mogą być na całą lub częściową dostawę.

Dodatkowych informacji zasięgnąć można w Kierownictwie Rejonu Intendentury Bydgoszcz, Wały Jagiellońskie nr. 2, gdzie są wyłożone do wglądu oferentów odnośne przepisy dostawy.

Władza wojsk. zastrzega sobie w zupełności prawo oceny i wyboru ofert.

Kierownik Rejonu Intendentury
Bydgoszcz.

L. dz. 9593/24.

Nr. 415. Kontrola wodomierzy

Uskutecznią będzie w dniach najbliższych kontrola wodomierzy. Celem przyspieszenia kontroli uprasza się ułatwić kontrolerom dostęp do wodomierzy. (§ 44 rozp. pol.)

Karteczki z zanotowanym wodostanem, nie mogące być doręczone przy kontroli właścicielom domów, odebrane później być mogą w Dyrekcji Kanalizacji i Wodociągów, Jagiellońska 38, pokój 16.

Bydgoszcz, dnia 20. września 1924.
Magistrat Dyr. Kanal. i Wodociągów.

Wojewoda Poznański

l. dz. 6502/24 I.

Poznań, dnia 11. września 1924.

Do

Nr. 416. Magistratu M. K. P.
w Bydgoszczy.

Na podstawie rozporządzenia Min.
b. dz. pr. z dnia 21. 6. 1921. (Dz. Urz.
b. dz. pr. Nr. 23 na rok 1921. poz. 149.)

w przedmiocie zezwolenia na przewłaszczenie nieruchomości. mianuje w myśl art. 1 tegoż rozporządzenia członkiem Komisji Przewłaszczeniowej Magistratu w Bydgoszczy w miejsce ustępującego p. Dziurli p. Bogdana Raczkowskiego, radcę miejskiego.

Wojewoda

w. z. Nikodemowicz

Nr. 417. Uchwała Magistratu z dnia 10 września 1924.

Magistrat uchwała pobierać chesne w państwowej szkole kształcącej-kupieckiej 3 zł. półrocznie.

(—) Dr. Chmielarski (—) X. Filipiak.
Bydgoszcz, 13. września 1924 r.

(Powyższe ogłasza).

Magistrat — Urząd Szkolny
Szk. 3205/24.

Nr. 418. Przybłąkane psy.

W niżej podpisanym urzędzie zgłoszono przybiegłych 4 psów. Prawo własności należy zgłosić do Urzędu Policyjnego, ul. Grodzka 32. pokój nr. 10.

Bydgoszcz, dnia 13 września 1924 r.

Miejski Urząd Policyjny.

(—) Hańczewski

Pl. IV. 1864/24, 1873/24 1879/24.

419. Urząd stanu cywilnego miasta Bydgoszczy.

W czasie od 15 do 20 b. m. zgłoszono w Urzędzie stanu cywilnego: Urodzin 59 ogółem (wtem 1 martwe), ślubów 8, śmierci 31.

Bydgoszcz, dnia 22 września 1924 r.

Urządnik stanu cywilnego

420.

Samorząd.

Rada Miejska w Warszawie na pierwszym posiedzeniu uchwaliła m. in. przesłać powstańcom gruzińskim życzenia zwycięstwa oraz wyasygnować 10 tysięcy zł. do dyspozycji Czerw. Krzyża w celu niesienia pomocy walczącym o niepodległość Gruzinom.

Budżety samorządów na rok 1925.

Władze nadzorcze wojewódzkie otrzymały szereg wskazówek co do budżetów samorządowych na rok 1925. Związki samorządowe będą musiały zwrócić uwagę przede wszystkim na te działy gospodarki samorządowej, do których obowiązane są wydanymi ustawami. Inne działy można będzie uwzględniać w budżecie o tyle tylko, o ile samorząd rozporządza na ten cel środkami, nie uciekając się do t. zw. źródeł nadzwyczajnych.

Budżety na rok 1924, a etaty urzędników samorządowych.

Pow. związki kom. oraz miasta wydzielone mają przedstawić budżety na rok 1924 na użytek nadzwyczajnego komisarza oszczędnościowego. Do budżetów ma być dołączony szczegółowy wykaz pracowników z danymi co do zajmowanych stanowisk tudzież plac wraz z dodatkami w gotówce i w naturze.

O budowę kolejki z Koronowa do Maksymilianowa.

We wrześniu roku 1923 rada gminna Koronowa wniosła do Min. Kolei projekt budowy kolejki z Koronowa do Maksymilianowa. Do projektu załączono dokładny opis sposobów i środków, któremi można projekt urzeczywistnić. Odległość rzeźczona wynosi zaledwie 12 klm, droga biegłaby całkowicie przez lasy państwowe, więc koszta terenu odpadłyby; materiały w dużej mierze znajdują się na miejscu. Projekt powyższy gorąco poparła rada miejska w Bydgoszczy w uchwale, szeroko uzasadnionej. Linja bowiem omawiana miałaby poważne znaczenie dla Bydgoszczy. Dzięki niej, plody rolne z okolic Tucholi i Chojnic szłyby prostą drogą do Bydgoszczy — dziś idą po części przez Laskowice ku Grudziądzowi albo przeważnie przez Starogard do Gdańska. Ponieważ dotąd obie rady miejskie nie otrzymały odpowiedzi, a koleje nasze wychodzą z trudności finansowych, więc i jedna i druga rada wraz z izbą handlowo-przemysłową i instytucjami gospodarczymi zamierzają wazczną sprawę na nowo.

Bank Polski w sierpniu.

Według ogłoszonego stanu rachunków Banku Polskiego na 31-go sierpnia br. zapas złota w ciągu ubiegłego miesiąca zwiększył się o prawie 5 milionów złotych, a doszedł już do 98 288.323,6 złotych. Natomiast zapas walut i dewiz, łącznie z aktywami zagranicznymi, w ciągu sierpnia zmniejszył się, po odliczeniu zobowiązań zagranicznych, do sumy 200 milj. złotych. W ten sposób podkład kruszczywy i walutowy Banku Polskiego w dniu 1-go września br. wynosił okragło około 300 milj. złotych. Portfel weksłowy w ciągu sierpnia zwiększył się o 33 milj. zł., dochodząc do sumy 199,7 milj. zł., a więc łącznie z portfelem podkład aktyw Banku Polskiego w dniu 1-ym bm. wynosił okragle 500 milionów złotych, do czego jeszcze dochodzi bezprocentowy dług Skarbu Państwa w kwocie 45.762.322,96 zł.

Obieg banknotów Banku Polskiego w ciągu sierpnia zwiększył się z 394.262.550 złotych do 430.263.045 złotych, pokrytych kruszczem i walutami w znakomitym stosunku.

Krajowe zobowiązania i saldo na rachunkach żyrowych mocniejszych zmian nie wykazuje.

Obieg markowy w dniu 1-go września br. wynosił już tylko niewiele ponad 18 trylionów marek polskich.

Oszczędności w P. K. O.

Ja wiadomo, od dnia 1-go bm. Pocztowa Kasa Oszczędności podniosła oprocentowanie wkładów oszczędnościowych do 9 od 100 w stosunku rocznym, skutkiem czego sumy tych wkładów zaczęły w szybkim tempie wzrastać, bo społeczeństwo nasze zresztą coraz lepiej rozumie, że oszczędność, składana do P. K. O. to jedna z dróg, prowadzących do naprawy naszych stosunków gospodarczych.

Sanacja stosunków bankowych.

W naszym życiu bankowym zaszły dwa zamienne wypadki, a mianowicie:

jeden z powojennych małych banków, Bank Leśny popadł w stan niewypłacalności;

dwa wielkie banki, a mianowicie Bank dla Handlu i Przemysłu oraz Bank Kredytowy połączyły się w jeden bank.

Dwa te wypadki świadczą, że sanacja naszych stosunków bankowych zaczyna postępować naprzód. I mniej jest banków, a więcej solidnych, tem lepiej dla stosunków pieniężnych w kraju.

Wpisy szkolne.

Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów i Ministerstwem

Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przesłało do wszystkich władz i urzędów okólnik z dnia 1. IX. 1924 r. L. 2577/DB/1 w sprawie zwrotu opłat szkolnych o następującej treści:

„Na okres pierwszego półrocza roku szkolnego 1924-25 zwalnia się petentów w sprawie zwrotu opłaty szkolnej w szkołach średnich za dzieci funkcjonariuszów państwowych, stosownie do okólnika Prezydjum Rady Ministrów z dn. 1 marca 1924 r. Nr. 3045 od załączenia do podań o zwrot opłaty szkolnej zaświadczenia o nieprzyjęciu dziecka do szkoły państwowej z powodu braku wolnego miejsca“.

421. Kronika zagraniczna!

Wystawa zakładania ogrodów na terenie wiedeńskiego jarmarku jesiennego.

Jednym z głównych punktów przyciągających na tegorocznym jarmarku jesiennym w Wiedniu, przedstawia wystawa zakładania ogrodów, obejmująca wszystkie rodzaje ogrodów i umieszczona w zachodnim skrzydle Rotundy.

Z polecenia krajowej rady kultury ogrodniczej, architekt ogrodnicy Wilhelm Debor, Wiedeń XVIII, Gersthofstrasse 141, skrzydło to zamienił w prawdziwy raj-ogród! Szczególniej godnymi widzenia były wystawione przez wspomnianą firmę poszczególne urządzenia architektonicznego ogrodu, urządzonego podług najnowszych zasad i sposobów — prawdziwy alpinum i wspaniały dywan kwiatowy. Wystawione plany i obrazy urządzone ogrodów dowodzą, że interes ten stoi na wysokości zadania. Na sędzie konkursowym przyznany został wspomnianej firmie dyplom honorowy państwowy, oraz nagroda miasta Wiednia — za architekturę ogrodniczą.

**DRUKARNIA
BYDGOSKA**

wyd. Dziennika Bydgoskiego
Poznańska 30 Tel. 315

wykonuje

**wszelkie druki
i prace introligatorskie
od skromnych do najkwińta.**

Wyciąg ze statystyki ruchu ludności cywilnej miasta Bydgoszczy od 1 stycznia 1920 r.

A. Ruch naturalny ludności według dokumentów stanu cywilnego:

Rok i kwartał	Urodzeń					Zgonów		PRZYCZYNY ŚMIERCI																Prze- wyżka urodzeń (Różnica między rubryką 3 i 7)					
	Mażeństw żywych	małtych	ogółem	w tem nieślubne w procentach	ogółem	w tem niemowląt	Dyfterja	Odra i skar- latyna	Ospa	Grypa	Tyfus	Gruźlica płuc	Zapalenie płuc	Rak	Choroby or- ganów od- dechowych	Organiczne cierp. serca, Udar serca	Udar mózgu	Kurcze	Katar żołądka i kiszek	Zapalenie śle- pej кишки	Zapalenie nerek	Choroby po- rod	Stabość, starość		Nieszczęśliwe wypadki	Morderstwo, zabójstwo stracenie	Samobójstwo	Inne choroby	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1920 ogół	948	2348	68	2411	11,78	1579	498	16	8	—	70	7	116	141	65	20	95	38	97	129	10	32	5	166	29	4	11	520	764
1921 „	901	2918	93	3011	11,69	1769	645	12	9	—	6	9	74	169	93	49	153	23	110	265	6	39	6	145	33	3	7	558	1149
1922 „	756	3115	97	3212	9,81	1632	572	3	2	2	23	9	113	161	89	33	137	54	91	115	3	34	9	169	31	7	16	531	1483
1923 „	754	3182	106	3288	10,25	1630	554	9	10	—	12	9	116	156	71	6	130	62	103	134	2	34	3	149	34	4	15	565	1552
1924 I kw.	134	802	28	830	8,92	450	137	4	1	—	6	1	55	45	26	2	38	16	37	25	2	9	2	49	8	—	4	120	352
„ II kw.	130	764	16	780	11,92	339	101	1	—	—	1	1	41	36	17	2	20	13	15	19	4	12	—	41	12	1	3	100	425
„ lipiec	32	271	7	278	13,67	128	46	—	—	—	—	—	15	13	2	—	10	8	13	9	4	4	—	6	6	2	1	35	143
Razem	3675	13995	415	13810	10,56	7577	2493	45	30	2	118	36	530	731	363	112	583	214	466	696	37	134	25	725	138	21	57	2419	586

B. Najbardziej ruch ludności podług policyjnych zgłoszeń przyjazdu i wyjazdu:

Rok i kwartał	PRZYPIŁY W				ODPIŁY W				Ludności Przy- pływ = + Odpływ = -	Prze- prowadzki wewnątrz okręgu miasta (Liczba osób)	W przemyśle i rzemiośle handlu i w ruchu transport.		
	Polaków	Niemców	Innych	Razem	Polaków	Niemców	Innych	Razem			Przyływ	Odpływ	Różnica
1920 ogół	23 205	7 370	224	30 799	6 794	23 033	266	30 093	+ 706	28 946	7 779	7 051	+ 728
1921 „	22 213	2 297	71	24 581	8 047	11 551	91	19 689	+ 4892	23 220	6 909	4 769	+ 2 140
1922 „	17 590	1 240	162	18 992	7 176	8 225	91	15 492	+ 3500	17 824	5 945	4 270	+ 1 675
1923 „	13 353	775	168	14 296	8 411	1 461	166	10 038	+ 4253	15 547	4 859	3 326	+ 1 533
1924 I kw.	2 574	139	53	2 760	2 038	220	42	2 330	+ 430	4 107	1 101	1 017	+ 84
„ II kw.	2 906	83	46	3 035	2 369	92	44	2 505	+ 530	3 610	1 639	1 382	+ 257
„ lipiec	885	37	15	937	735	36	12	833	+ 104	1 342	452	402	+ 50
Razem	82 726	11 935	739	95 400	35 650	44 618	712	80 980	+ 14 420	94 596	28 684	22 217	+ 6 467

C. Terazniejsza liczba mieszkańców miasta Bydgoszczy:

	Polaków	Niemców	Żydów	Innych	Razem
Podług spisu ludności z dnia 30. IX. 1921	63 245	24 874	692	471	89 282
Procentualnie	70,84	27,86	0,77	0,53	—
Przewyżka urodzeń i różnica ruchu od 1. X. 1921	+ 22 347	- 9 072	+ 231	+ 84	+ 13 590
Zatem liczba mieszkańców dnia 1. VIII. 1924.	85 592	15 802	923	555	102 872
Procentualnie	83,20	15,36	0,90	0,54	—

Bydgoszcz, 31 sierpnia 1924 r.

URZĄD STATYSTYCZNY.